

C-118/20. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2020. március 3.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgerichtshof (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. február 13.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

JY

Ellenérdekű hatóság:

Wiener Landesregierung

EU 2020/0001-1
Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria)
(Ra 2018/01/0159)
2020. február 13.

A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) [omissis] a W-i illetőségű JY [omissis] a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) állampolgársággal kapcsolatos 2018. január 23-i végzésével [omissis] (ellenérdekű hatóság: Wiener Landesregierung [Bécs tartomány kormánya, Ausztria]) szemben benyújtott felülvizsgálati kérelme tárgyában a következő

határozatot

hozta:

az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) elé:

1. Az olyan természetes személy helyzete, aki – az alapeljárásban felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félhez hasonlóan – az Európai Unió egyik tagállamában fennálló állampolgárságáról, így uniós polgárságáról lemondott annak érdekében, hogy egy másik tagállam állampolgárságát – a kérelme teljesítésére vonatkozó biztosítéknak megfelelően – megszerezze, és akinek tekintetében az uniós

polgárság visszaszerzésének lehetőségét később e biztosíték visszavonása megszünteti, jellegénél és következményeinél fogva az uniós jog hatálya alá tartozik-e, miáltal e biztosíték visszavonása során figyelembe kell venni az uniós jogot?

Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2. A tagállami állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonásáról szóló határozat keretében a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak, köztük adott esetben a nemzeti bíróságoknak, vizsgálniuk kell-e, hogy a biztosítéknak az uniós polgárság visszaszerzését kizáró visszavonása – figyelembe véve az érintett személy helyzetére gyakorolt következményeit – tiszteletben tartja-e az arányosság uniós jogi elvét? **[eredeti 2. o.]**

Indokolás:

A tényállás és az alapeljárás

1. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél 2008. december 15-i beadványában osztrák állampolgárságot kérelmezett. Ebben az időpontban az Észt Köztársaság állampolgára, és ezáltal uniós polgár volt.
2. A Niederösterreichische Landesregierung (Alsó-Ausztria tartomány kormánya) 2014. március 11-i határozatával a Staatsbürgerschaftsgesetz 1985 (az állampolgárságról szóló 1985. évi törvény, a továbbiakban: StbG) 20. és 39. §-ával összefüggésben értelmezett 11a. §-a (4) bekezdésének 2. pontja alapján arra az esetre biztosította az osztrák állampolgárság megadását a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél részére, ha két éven belül igazolja, hogy megszűnt az eddigi származási ország (Észt Köztársaság) szerinti állampolgársága.
3. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél, aki időközben Bécsbe helyezte át állandó lakóhelyét, kétéves határidőn belül benyújtotta az Észt Köztársaság azon igazolását, amely szerint az Észt Köztársaság kormányának 2015. augusztus 27-i határozatával megszűnt az észt állampolgársága. Az észt állampolgárság szempontjából hontalan személynek minősül.
4. Az időközben illetékesé váló Wiener Landesregierung (Bécs tartomány kormánya) (a továbbiakban: hatóság) 2017. július 6-i határozatával az StbG 20. §-a (2) bekezdésének alapján visszavonta a Niederösterreichische Landesregierung (Alsó-Ausztria tartomány kormánya) 2014. március 11-i határozatát, és az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontja alapján elutasította a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél osztrák állampolgárság megszerzése iránti kérelmét.
5. Indokolásában a hatóság kifejtette, hogy tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt követően, hogy az osztrák állampolgárság

megszerzésére vonatkozó biztosítékot kapott, két súlyos szabálysértést követett el, e biztosítékot megelőzően pedig nyolc szabálysértést, már nem felel meg az állampolgárság megszerzésére vonatkozóan az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontjában előírt feltételnek.

6. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél e határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Verwaltungsgericht Wienhez (bécsi közigazgatási bíróság, a továbbiakban: Verwaltungsgericht [közigazgatási bíróság]). **[eredeti 3. o.]**
7. A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt megtámadott ítéletben a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) e keresetet mint megalapozatlant elutasította, és úgy ítélte meg, hogy a B-VG (szövetségi alkotmány) 133. cikkének (4) bekezdése értelmében nem nyújtható be felülvizsgálati kérelem a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság).
8. Indokolásként a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) lényegében kifejtette, hogy az osztrák állampolgárság megadására vonatkozó biztosítékot az StbG 20. §-ának (2) bekezdése alapján akkor is vissza kell vonni, ha az elutasítási ok – mint jelen ügyben az állampolgárság megszerzésére vonatkozóan az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontjában előírt feltétel hiánya – csak a korábbi állampolgárságának megszűnésére vonatkozó igazolás benyújtását követően következik be. Az állampolgárság megszerzése feltételének vizsgálata során figyelembe kell venni az állampolgársági kérelem előterjesztője magatartásának egészét, különösen az általa elkövetett büntetendő cselekményeket. Az a releváns kérdés, hogy olyan jogsértésekről van-e szó, amelyek igazolják azt a következtetést, hogy az állampolgársági kérelem előterjesztője az életet, egészséget, biztonságot, közbiztonságot és közrendet vagy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 8. cikkének (2) bekezdésében említett egyéb jogi érdekeket fenyegető veszélyekkel szembeni védelem érdekében elfogadott lényeges rendelkezéseket a jövőben is megszegi.
9. Az osztrák állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték nyújtását követően a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felet egyrészt a Kraftfahrzeuggesetz 1967 (a közúti közlekedésről szóló 1967. évi törvény, a továbbiakban: KFG) 36. §-a e) pontjával összefüggésben értelmezett 134. §-a alapján a műszaki érvényességet igazoló, előírásoknak megfelelő matrica gépjárműre való felhelyezésének elmulasztása miatt marasztalták el, ez olyan szabálysértés, amely alkalmas arra, hogy a közúti közlekedési jogszabályok vagy rendőri előírások végrehajtását a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető módon akadályozza. Másrészt, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél ittas állapotban vezetett gépjárművet. Ez különösen veszélyes magatartásnak minősül a közút többi résztvevőjének biztonsága szempontjából, és azt „súlyos jogsértésnek” kell tekinteni. E két szabálysértés a 2007 és 2013 között elkövetett nyolc szabálysértéssel együtt nem megfelelő jövőbeli magatartást vetítenek előre. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél hosszabb ausztriai tartózkodása, valamint szakmai és személyes beilleszkedése nem teszik lehetővé – magatartásának egészére nézve –

[eredeti 4. o.] az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett pozitív jövőbeli kilátásokat.

A Bíróság 2010. március 2-i Rottmann ítélete (C-135/08, EU:C:2010:104) nem alkalmazható, mivel a határozat meghozatalának időpontjában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél már hontalan volt, tehát nem minősült uniós polgárnak.

Végül „súlyos szabálysértések” is fennállnak, így a biztosíték visszavonása és az állampolgársági kérelmének elutasítása a hontalanság eseteinek csökkentéséről szóló egyezményre tekintettel arányosnak tekinthető.

Az osztrák állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonásának az StbG 20. §-ának (2) bekezdése szerinti feltételei tehát teljesülnek.

10. E határozat ellen irányul a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság) benyújtott felülvizsgálati kérelem. A hatóság a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) által kezdeményezett előzetes eljárás során nem nyújtott be felülvizsgálati ellenkérelmet.

Az uniós jog vonatkozó rendelkezései:

11. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) szövege releváns részében a következő:

„MÁSODIK RÉSZ

A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA ÉS AZ UNIÓS POLGÁRSÁG

[...]

20. cikk

(az EK Sz. korábbi 17. cikke)

(1) Létrejön az uniós polgárság. Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.

(2) Az uniós polgárokat megilletik a Szerződések által rájuk ruházott jogok, és terhelik az azokban előírt kötelezettségek. Így az uniós polgárok többek között:

- a) jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni;

[...] [eredeti 5. o.]

- c) jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az

állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;

[...]

A nemzeti jog vonatkozó rendelkezései:

12. Az osztrák Staatsbürgerschaftsgesetz 1985 (az állampolgárságról szóló 1985. évi törvény, BGBl., 311. sz.) jelen ügy időpontjában hatályos változatának (BGBl., I 136/2013. sz.) (StbG) szövege kivonatosan a következőképpen rendelkezik:

„Állampolgárság megszerzése

10. § (1) E szövetségi törvény ettől eltérő rendelkezése hiányában az állampolgárságot külföldi személy csak a következő esetekben szerezheti meg:

6. ha a korábbi magatartása alapján biztosított, hogy a Köztársasággal szemben megfelelő magatartást tanúsít, és nem jelent veszélyt a közrendre, a köznyugalomra és a közbiztonságra, valamint nem veszélyezteti az EJEE 8. cikkének (2) bekezdésében említett egyéb közérdeket;

[...]

(3) Az állampolgárságot külföldi állampolgársággal rendelkező személy nem szerezheti meg:

1. ha a korábbi állampolgárságának megszűnéséhez szükséges cselekményeket elmulasztja annak ellenére, hogy e cselekmények számára lehetségesek és tőle észszerűen elvárhatók; vagy

[omissis]

20. § (1) Az állampolgárság megadását először is arra az esetre kell a külföldi személy számára biztosítani, ha két éven belül igazolja a korábbi állampolgárságának megszűnését, amennyiben:

1. nem hontalan;
2. [...] és **[eredeti 6. o.]**
3. e biztosíték lehetővé teszi vagy megkönnyíthetné a korábbi állampolgárságának megszűnését.

(2) A biztosítékot vissza kell vonni, ha a külföldi személy a 10. § (1) bekezdésének 7. pontja [jelen ügyben nem releváns] kivételével az állampolgárság megadásához szükséges feltételek valamelyikét már nem teljesíti.

(3) Az állampolgárságot, amelynek megadására biztosítékot adtak, meg kell adni, amint a külföldi személy:

1. állampolgársága megszűnt, vagy
2. igazolja, hogy a korábbi állampolgárságának megszűnéséhez szükséges cselekmények számára nem voltak lehetségesek, vagy azok tőle észszerűen nem voltak elvárhatók.

[omissis]

[...]

A – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó jogosultságról

13. A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) az EUMSZ 267. cikk értelmében vett olyan bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség.
14. A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) azt az álláspontot képviseli, hogy az általa elbírálandó felülvizsgálati kérelem tárgyában való döntés során a jelen kérelemben előzetes döntéshozatalra előterjesztett és a következőkben részletezett, az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdések merülnek fel.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekhez fűzött magyarázatok:

Előzetes megjegyzés

15. Az állampolgársággal kapcsolatos osztrák jog többek között azon a jogi megközelítésen alapul, hogy a többes állampolgárság lehetőség szerint elkerülendő. E cél megvalósítását szolgálja például az StbG 10. §-a (3) bekezdésének 1. pontja, amely szerint a külföldi állampolgársággal [eredeti 7. o.] rendelkező külföldi személy nem szerezheti meg az osztrák állampolgárságot, ha a korábbi állampolgárságának megszűnéséhez szükséges cselekményeket elmulasztja, annak ellenére, hogy e cselekmények számára lehetségesek és tőle észszerűen elvárhatók. A különböző külföldi jogrendek a hontalanság elkerülése érdekében egyrészt nem engedik az állampolgárság megszüntetését. Másrészt ennek megszüntetését nem másik (jelen ügyben: osztrák) állampolgárság megszerzéséhez kötik, hanem megelégszenek az annak megadására vonatkozó biztosítékkal is. Annak érdekében, hogy az állampolgárság ilyen esetekben is megszüntethető legyen, az StbG 20. §-a az állampolgárság megadására vonatkozó biztosítékról rendelkezik [omissis].

16. A jelen ügyet az a sajátosság jellemzi, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt követően, hogy az osztrák állampolgárság megadására vonatkozó biztosítékot kapott, lemondott észt állampolgárságáról, így az uniós polgárságáról is, és hogy a biztosítékot ezt követően visszavonták.
17. Az állampolgárság megadására vonatkozó, az StbG 20. §-ának (1) bekezdése szerinti biztosíték feltétele, hogy a külföldi személy esetében – a korábbi állampolgárság két éven belül történő megszűnését kivéve – az állampolgárság megszerzésének valamennyi feltétele teljesül. Ennélfogva e biztosíték megalapozza az állampolgárság megadásához való, pusztán a külföldi állampolgárság megszűnésének igazolásától függő jogosultságot [omissis]. Az StbG 20. §-ának (2) bekezdése alapján azonban az állampolgárság megadására már fennálló, e feltételhez kötött jog ellenére a biztosítékot vissza kell vonni, ha a külföldi személy akárcsak egyetlen, az állampolgárság megadásához szükséges feltételt [omissis] nem teljesít.
18. Az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontja értelmében a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) állandó ítélkezési gyakorlata szerint figyelembe kell venni az állampolgársági kérelmet előterjesztő személy magatartásának egészét, különösen az általa elkövetett jogsértéseket. A meghatározó tényező az, hogy vajon olyan jogsértésekről van-e szó, amelyek alátámasztják **[eredeti 8. o.]** azt a következtetést, hogy az állampolgársági kérelmet előterjesztő személy az életet, egészséget, biztonságot, közbiztonságot és közrendet vagy az EJEE 8. cikkének (2) bekezdésében említett egyéb jogi érdekeket fenyegető veszélyekkel szembeni védelem érdekében elfogadott lényeges rendelkezéseket a jövőben is megszegi. Az ilyen jogsértések jellegében, súlyában és ismétlődésében kifejeződésre jut az érintett személy e veszélyek megakadályozása érdekében elfogadott törvényekkel szembeni – mindenestre negatív – hozzáállása [omissis].
19. [omissis](A Verfassungsgerichtshof [legfelsőbb közigazgatási bíróság] ítélkezési gyakorlatára való hivatkozások)
20. A műszaki érvényességet igazoló, előírásoknak megfelelő matrica gépjárműre való felhelyezésének elmulasztása önmagában a közlekedés biztonságát és rendjét szolgáló védelmi normák olyan súlyos megsértését jelenti, amely alkalmas arra, hogy a közúti közlekedésre vonatkozó jogszabályi vagy rendőrségi előírások végrehajtását a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető módon akadályozza [omissis].
21. Hasonlóképpen, a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) ítélkezési gyakorlata szerint a gépjármű ittas állapotban történő vezetése a közlekedés biztonságát és rendjét szolgáló védelmi normák olyan súlyos megsértésének minősül, ami önmagában kizárja az állampolgárság megszerzése StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontjában előírt feltételének teljesülését, anélkül, hogy az alkoholfogyasztás mértéke meghatározó lenne [omissis]. **[eredeti 9. o.]**

22. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) kockázati előrejelzése nem kifogásolható, különösen tekintettel arra, hogy a jelen ügyben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél az állampolgárság megadására vonatkozó biztosítékok követően szabálysértéseket követett el, valamint azt megelőzően is. E tekintetben figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az állampolgárság megadása a külföldi személy Ausztriába való (sikeres) beilleszkedését jelenti [omissis]. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél felülvizsgálati kérelmében a jelen ügyben elvégzett egyedi értékelést nem vonhatja kétségbe. Az állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonására vonatkozó feltételek elfogadása és az osztrák állampolgárság iránti kérelem elutasítása az StbG 10. §-a (1) bekezdésének 6. pontja, és ezáltal a nemzeti jog alapján nem kérdőjelezhető meg.

Az első kérdésről

23. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél összefoglalva azt a jogi álláspontot képviseli, hogy az osztrák állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték azt követő visszavonása, hogy az StbG 20. §-a (2) bekezdésének megfelelően benyújtotta az észt állampolgárság megszűnésére vonatkozó igazolást, – az uniós polgárság visszaszerzésére való feltételes jogosultság megszűnéseként – jellegénél és következményeinél fogva az uniós jog hatálya alá tartozik. A Bíróság 2010. március 2-i Rottmann ítéletének megfelelően (C-135/08, EU:C:2010:104) az ilyen visszavonás feltételezi az uniós polgárság visszaszerzéséhez való feltételes jogosultság ezzel összefüggő elvesztése következményeinek az arányosság szempontjából történő vizsgálatát. E kötelezettségnek sem a hatóság, sem a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) nem tett eleget.
24. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) ezzel szemben elutasította a Bíróság C-135/08. sz. Rottmann ügyben hozott ítéletének alkalmazhatóságát, azzal az indokkal, hogy ezen ítélet tárgya az uniós polgárság elvesztése volt, míg a biztosíték visszavonásáról szóló határozat meghozatalának időpontjában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél már nem volt uniós polgár. **[eredeti 10. o.]**
25. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében „az állampolgárság megszerzése és elvesztése feltételeinek meghatározása – összhangban a nemzetközi joggal – az egyes tagállamok hatáskörébe tartozik”. Mindazonáltal az, hogy „valamely kérdés a tagállamok hatáskörébe tartozik”, nem akadályozza meg, hogy „az uniós jog hatálya alá tartozó helyzetekben a vonatkozó nemzeti szabályoknak ez utóbbit tiszteletben kell tartaniuk” (lásd: 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189, 30. pont, hivatkozással a 2010. március 2-i Rottmann ítéletre [C-135/08, EU:C:2010:104, 39. és 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat]).
26. „Márpedig az EUMSZ 20. cikk az uniós polgár jogállását biztosítja mindenki számára, aki valamely tagállam állampolgára, [a Bíróság] állandó ítélkezési gyakorlat[a] értelmében azzal a céllal, hogy a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállása legyen. Következésképpen jellegénél és következményeinél

fogva az uniós jog hatálya alá tartozik az olyan, egyetlen tagállam állampolgárságával rendelkező [...] uniós polgár helyzete, aki e tagállam állampolgárságának elvesztését követően az EUMSZ 20. cikkben biztosított jogállás, valamint az azzal összefüggő jogok elvesztésével szembesül. Így a tagállamoknak – az állampolgárság terén meglévő hatáskörük gyakorlása során – tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot” (lásd: a Bíróság 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélete, C-221/17, EU:C:2019:189, 31. és 32. pont, hivatkozással a 2010. március 2-i Rottmann ítéletre [C-135/08, EU:C:2010:104, 42. és 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat]).

27. A Bíróság az uniós polgárság, pontosabban a tagállam honosítással szerzett állampolgársága honosítás visszavonásával történő elvesztése (lásd: 2010. március 2-i Rottmann ítélet, C-135/08, EU:C:2010:104), valamint valamely tagállam állampolgárságának a törvény erejénél fogva történő elvesztése tekintetében (lásd: 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189) úgy ítélte meg, hogy ez az eset állt fenn az olyan személyek esetében, akik nem rendelkeznek egy másik tagállam állampolgárságával is. A Bíróság ezen ítélkezési gyakorlata értelmében az EUMSZ 20. cikkel nem ellentétes valamely tagállam állampolgárságának – annak csalárd módon történő megszerzése esetében – honosítás visszavonása révén, illetve e tagállam **[eredeti 11. o.]** törvényének erejénél fogva történő elvesztése, ha a nemzeti hatóságok, és adott esetben a nemzeti bíróságok megvizsgálják, hogy az állampolgárság elvesztése tiszteletben tartja-e az arányosság elvét azon következményeket illetően, amelyeket az minden egyes érintett személy és adott esetben családtagjai helyzetére gyakorol az uniós jogra tekintettel.
28. A jelen ügyben a hatóság a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél részére az osztrák állampolgárság iránti kérelme alapján az StbG 20. §-a (1) bekezdésének megfelelően először azzal a feltétellel biztosították az állampolgárság megadását, hogy két éven belül igazolja az észt állampolgárság megszűnését.
29. E biztosíték révén a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél megszerezte az állampolgárság megszerzéséhez való, pusztán a külföldi állampolgárság megszűnésének határidőben történő igazolásához kötött jogosultságot [omissis].
30. A biztosíték alapján a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél, aki nem rendelkezett valamely másik tagállam állampolgárságával, lemondott az észt állampolgárságáról. Ily módon saját kezdeményezésére lemondott az uniós polgárságról annak érdekében, hogy a hatósági biztosítéknak megfelelően az [észt] állampolgárság megszűnésének igazolását követően megszerezze az osztrák állampolgárságot, és [vissza]szerezze az ehhez kapcsolódó uniós polgárságot.
31. [omissis]
32. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) végzésének a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) általi vizsgálata mindig a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli

és jogi helyzettől függ [omissis] **[eredeti 12. o.]** [omissis]. A Verwaltungsgerichtshofnak (legfelsőbb közigazgatási bíróság) meg kell tehát állapítania, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a biztosíték visszavonásának iránnyadó időpontjában nem volt uniós polgár.

33. Az eljárás sajátossága ezért abban rejlik, hogy a visszavonás időpontjában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél már nem volt uniós polgár. A Bíróságnak a Rottmann ítéletben (C-135/08) és a Tjebbes és társai (C-221/17) ítéletben kialakított, fentiekben említett ítélkezési gyakorlatával ellentétben a jelen ügy tárgyát képező határozat tehát nem az uniós polgárság elvesztéséhez kapcsolódik. Éppen ellenkezőleg, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a biztosítéknak az osztrák állampolgárság iránti kérelem elutasításával kapcsolatos visszavonásával elveszíti azon uniós polgárság visszaszerzésének korábban feltételesen megszerzett jogát, amelyről előtte maga mondott le.
34. Felmerül a kérdés, hogy jellegénél és következményeinél fogva ez a helyzet is az uniós jog hatálya alá tartozik-e, és hogy ilyen határozat meghozatala során a hatóság köteles-e tiszteletben tartani az uniós jogot annak ellenére, hogy az állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonásáról szóló határozat releváns időpontjában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél már nem volt uniós polgár, és a jelen ügy tárgyát képező határozat nem az uniós polgárság elvesztésére, hanem az uniós polgárság visszaszerzésére vonatkozó jogosultság megszűnésére vonatkozik, amely polgárságról előtte önként lemondtak.
35. A Bíróság az uniós jog alkalmazhatósága szempontjából lényegesnek ítélte, hogy az uniós polgárok „az EUMSZ 20. cikkben biztosított jogállás, valamint az azzal összefüggő jogok elvesztésével szembe[ül]nek” (lásd: 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189, 32. pont). Amint azt a főtanácsnok a Tjebbes és társai ügyben összefoglalta, ebben az ügyben olyan helyzetről van szó, „amely e jogállás elvesztését eredményezheti,” azaz az uniós polgárság elvesztését (lásd: [Paolo Mengozzi] főtanácsnok Tjebbes ügyre vonatkozó 2018. július 12-i indítványa, C-221/17, 28., illetve 44. pont). A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint „az uniós polgárság jogállásának célja, hogy a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállása legyen” (lásd: 2019. június 13-i TopFit és Biffi ítélet, C-22/18, ECLI:EU:C:2019:497, 28. pont). **[eredeti 13. o.]**
36. A Bíróság a következőket állapította meg: „[a]z a feltétel, amelynek értelmében az uniós jogot figyelembe kell venni, nem érinti a Bíróság által már elismert [...] azon nemzetközi jogi elvet, miszerint az állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó feltételek meghatározása a tagállamok hatáskörébe tartozik, azonban megállapítja azt az elvet, amelynek értelmében – uniós polgárok esetén – az uniós jogra vonatkozóan működtetett bírói felülvizsgálat alá tartozik e hatáskör gyakorlása, amennyiben az az uniós jogrend által biztosított és védett jogokat érint, amint különösen ez a helyzet a honosítás visszavonására vonatkozó, az alapügyben szereplőhöz hasonló határozat esetében” (lásd: 2010. március 2-i Rottmann ítélet, C-135/08, EU:C:2010:104, 48. pont). Ezáltal a Bíróság

hangsúlyozta, hogy az uniós jog tiszteletben tartása kizárólag az „uniós polgárok esetében” kötelező.

37. [omissis]. *Az állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonásáról szóló határozat releváns időpontjában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél már nem volt az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára, és így nem volt uniós polgár. Ez a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) álláspontja szerint amellet szól, hogy a jelen helyzet – amint azt a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) is megállapította – nem tartozik az uniós jog hatálya alá.*

A második kérdésről

38. Amennyiben a Bíróság az első kérdésre igenlő választ ad, a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) számára az a további kérdés merül fel, hogy ez azt jelenti-e, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak e határozat meghozatalakor a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vizsgálniuk kell, hogy az állampolgárság megadására vonatkozó biztosítéknak az uniós polgárság visszaszerzését megakadályozó visszavonása az érintett személy helyzetére gyakorolt következményeket illetően összeegyeztethető-e az arányosság elvével az uniós jog szempontjából.
39. Valamely tagállam állampolgárságának az uniós polgár jogállás elvesztését eredményező elvesztésével kapcsolatban a Bíróság **[eredeti 14. o.]** az ítélkezési gyakorlatában (lásd: 2010. március 2-i Rottmann ítélet, C-135/08, EU:C:2010:104; 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189) megfelelő arányossági vizsgálatot követel meg. Az ilyen vizsgálat megköveteli az érintett személy, valamint családja egyéni helyzetének értékelését annak meghatározása céljából, hogy az érintett tagállam állampolgárságának elvesztése, amennyiben az az uniós polgár jogállás elvesztését eredményezi, olyan következményekkel jár-e, amelyek a nemzet jogalkotó által követett célhoz képest aránytalan módon érintenék családi és szakmai élete alakulását az uniós jogra tekintettel. E következmények nem lehetnek hipotetikusak vagy esetlegesek. (2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189, 44. pont).
40. Ha a Bíróság a nemzeti hatóságokat és bíróságokat az alapügybelihez hasonló határozat tekintetében is az uniós jog tiszteletben tartására kötelezi, a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) számára nyilvánvaló, hogy ez a fent leírt uniós jog szempontjából történő arányossági vizsgálatot követel meg.
41. Ebben az összefüggésben a Verwaltungsgerichtshofban (legfelsőbb közigazgatási bíróság) felmerül a kérdés, hogy önmagában meghatározó lehet-e az uniós jog szerinti arányosság szempontjából, hogy a természetes személy lemondott az uniós polgárságáról, és ennél fogva önként felbontja a tagállam „és állampolgárai között meglévő, szolidaritáson és hűségen alapuló, különös kapcsolatot, valamint

az állampolgársági jogviszony alapját képező jogok és kötelezettségek kölcsönösségét” (lásd: 2019. március 12-i Tjebbes és társai ítélet, C-221/17, EU:C:2019:189, 33 pont).

A jelen eljárás szempontjából gyakorolt jelentőségről

42. [omissis]
43. Jóllehet a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél hontalansága tekintetében **[eredet 15. o.]** a hontalanság eseteinek csökkentéséről szóló egyezmény figyelembevételével vizsgálta a visszavonás arányosságát, és azt a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által elkövetett büntetendő cselekmények vonatkozásában arányosnak ítélte. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) azonban az uniós jog szempontjából nem végezte el az arányossági vizsgálatot azon következményeket illetően, amelyeket az állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonása az érintett személy és adott esetben családtagjai helyzetére gyakorol, mivel elutasította a Bíróság fent említett ítélkezési gyakorlatának alkalmazhatóságát.
44. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tisztázása tehát jogilag releváns a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás megoldása szempontjából.

Véggökvetkeztetések

45. Mivel az uniós jog alkalmazása és értelmezése nem tűnik olyan nyilvánvalónak, hogy az minden észszerű kétséget kizár (lásd: 1982. október 6-i Srl C.I.L.F.I.T. és társai ítélet, C-283/81, EU:C:1982:335), a jelen határozat elején megfogalmazott kérdéseket az EUMSZ 267. cikknek megfelelően előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztik.

Bécs, 2020. február 13.